

ST.

30. oktober 1947

59. årgang

Nr. 39-40

ILAV

Vårt katolske ukeblad

Uten pass i Spania

Biskop Schelderup om
Therese Neumann

Paveord om arbeidet

Et glimt fra Færøyene

Ungdomsdagen 1947 i Oslo

Hjemme og ute **40**
øre

F
r
a
m
-
k
r
i
s
t
m
e
n
n
-
f
r
a
m

også anstrengt seg vanvittig for å *forkorte* millioner av menneskeliv. De store kriger, ført i livsrommets og tusenårsrikets navn, har snevret livet ytterligere inn for de gamle, og millioner unge, slektens blomst, ble fratatt sjansen til å leve. Penicillinets århundre ansikt til ansikt med atombombens. Livet ansikt til ansikt med døden — som alltid før.

Vi lever videre. Midt mellom de to rusler vi omkring, og det eneste sikre vi foreløpig vet, er at vi alle skal dø.

Dø? Ja. Ser vi på døden med naturens øyne, må vi alle dø. Den står for oss, døden, som den totale ødeleggelse av alt som skjedde i livet. «På den dag vil alle deres tanker viskes bort» sier en salme (Salm. 145, 4).

Men det er bare dødens *jordiske* språk. Det sier ingenting om dens *vesen*.

Ser vi på døden under troens lys, sletter den ingenting ut. Den bekrefter bare og ratifiserer det livet var. Den Helligånd sa det slik: «Der treet faller blir det også liggende» (Ekl. 11, 3). *Der mannen sto i livet, der skal han stå i all evighet.*

Det er en skjelvende tanke for oss som ennå står her i livet. For dem som har forlatt det, er det ikke mer en tanke bare. Det er en skjelvende virkelighet. Hvor sto alle våre kjære døde? Også de, som vi, håpet evig og uomskiftelig å få eie det gode de hadde i livet. Også de hadde valget mellom den gode og den bedre del Mesteren talte om. Valgte de den gode? Vi vet det ikke. Døden vet det. Det er nettopp dødens store privileg å bekrefte dette valget, ratifisere det for evig.

Hvem føler ikke her alliansen med de hjelpeløse døde? De som nå står for den evige stadfesting av livet. Vi tør ikke tenke tanken ut på et evig liv i mørke. Men til dem som etter fattig evne forsøkte å velge den gode del i livet klynger tanken vår seg med lys kjærlighet. De var syndere som vi, kanskje mindre enda, men underlagt syndens lodd, døden — som vi.

Forløsende hører vi den Helligånds trøsterike formanings til oss gjennom den Hellige Skrift: «Det er en hellbringende tanke å be for de døde at de må løses fra syndene sine» (2. Makk. 12, 43—46). Til alle tider har Guds Kirke gjort det til en hellig

OGSÅ DE DØDE LEVER

Til alle sjelers dag 3. november.

Vårt århundre har mer enn noe tidligere anstrengt seg for å gjøre menneskelivet langt og rikt på velvære. Det har også lyktes, stykkevis. Zeiss-mikroskopet har nådd den optiske fullkommenhet og kastet lys over de mest detaljerte livsfunksjoner. Penicillinsoppen sto opp som en fugl-fønix av bakteriehoppen og har siden gjort serier av livsfiendtlige mikrober skadeløse.

Men mer enn noe annet århundre har det tyvende

VÅRE KIRKER

på søn- og helligdager

KUNNGJØRINGER:

OSLO

St. Olavs kirke, Akersvegen 1:

*Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegrd., H.H.Biskopen 42 52 87).*

Stille messe kl. 7. Fromesse m. preken kl. 8.15. Low Mass. English Sermon kl. 9.45. Høgmesse m. preken kl. 11. Aftengudstjeneste kl. 19.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.

Fransiskanerne, tlf. 68 08 68.
Fromesse kl. 8. Høgmesse m. preken kl. 10.30. Aftengudstjeneste kl. 17.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.

Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Fromesse kl. 8. Høgmesse m. preken kl. 10.30. Aftengudstjeneste kl. 18.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.

Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Fromesse kl. 9.05. Høgmesse kl. 10.45. Aftengudstjeneste kl. 17.45.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.

Prestegården, tlf. 37 45 90.
Høgmesse kl. 9.30. Aftengudstjeneste kl. 17.

Vår Frue Villas kapell, Montebello, Smestad.

Prestegården, tlf. 55 81 21.
Høgmesse kl. 9. Aftengudstjeneste kl. 16.30.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.

Soknepresten, tlf. 2209.
Fromesse kl. 8. Høgmesse kl. 10.45.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.

Soknepresten, tlf. 15 410.
Fromesse kl. 8. Høgmesse kl. 10.30. Andakt kl. 18.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.

Soknepresten, tlf. 2019.
Fromesse kl. 8.30. Høgmesse kl. 10.30.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.

Soknepresten, tlf. 1438.
Ottemesse kl. 8.15. Høgmesse kl. 10.30.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1

Soknepresten, tlf. 1168.
Fromesse kl. 7. Høgmesse kl. 10.30.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torvg. 113.

Soknepresten, tlf. 1751.
Fromesse kl. 8. Høgmesse kl. 10.30. Aftengudstjeneste kl. 18.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.

Soknepresten, tlf. 3195.
Fromesse kl. 8.30. Høgmesse kl. 11. Aftengudstjeneste kl. 18.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.

Soknepresten, tlf. 266.
Fromesse kl. 8. Høgmesse kl. 10.30.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.

Soknepresten, tlf. 4225.
Fromesse kl. 8. Høgmesse kl. 10.30.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.

Soknepresten, tlf. 644.
Fromesse kl. 8. Høgmesse kl. 10.30. Aftengudstjeneste kl. 19.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.

Soknepresten, tlf. 25 534.
Fromesse kl. 8. Høgmesse kl. 10.30. Aftengudstjeneste.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, tlf. 9028.
Høgmesse kl. 10.30. Aftengudstjeneste.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.

Soknepresten, tlf. 2238.
Fromesse kl. 8. Høgmesse kl. 10.30.

Liturgisk kalender:

Søndag 2. nov.: 23. søndag etter pinse. *Feiringen av Allehelgensfest.* Ep. Ap. 7, 2—12. Ev. Mat. 5, 1—12. *Mandag:* Alle sjelers dag. *Tirsdag:* Karl, bisk., bekj. *Onsdag, torsdag, fredag, lørdag:* Oktavdager til Allehelgensfest. — *Søndag 9. nov.:* 24. sønd. etter pinsen. *Laterankirkens vigselfest.* Ep. Ap. 21, 2—5. Ev. Luk. 19, 1—10. (Messe: Terribilis). *Mandag:* Andreas Avellinus, bekj. *Tirsdag:* Martin, bisk. *Onsdag:* Martin, pave, mart. *Torsdag:* Didakus, bekj. *Fredag:* Josafat, bisk., mart. *Lordag:* Albertus Magnus, bisk., bekj., kirkelærer. — *Søndag 16. nov.:* 25. sønd. etter pinse. **OBS. Bededagen, fredag 31. okt. er alle dispensert fra abstinensbudet.**

Maria og St. Elisabethkongregasjonen i Oslo.

Felles ekstraordinær generalforsamling avholdes tirsdag 4. november kl. 19.30 i klubblokalet, Akersveien 5.

Medlemmer fra begge bes å møte opp.

St. Franciskus 3. orden i Oslo.

Møte i St. Elisabethsøstrenes kapell, Urtegt. 31 fredag 14. nov. kl. 19.

Mariakongregasjonen, Oslo.

Medlemmer som ikke har betalt kontingent for 1947 bes vennligst å innsende den snarest.

Kan adresseres til Akersv. 5 I.

Hvert enkelt nummer av

«ST. OLAV»

er en prekestol, der troens sannhet blir forkynt utover hele landet. Bladet som forsvarer Kristi Kirke og orienterer om dens liv og lære. «ST. OLAV» TRENGER DITT GENERØSE BIDRAG I KOLLEKTEN SØNDAG 2. NOVEMBER!

ST. OLAV

KATOLSK UKEBLAD

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.

Redaksjon og ekspedisjon: Akersv. 5 I. Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: Kl. 10—15, unntatt onsdag. Utbetalinger kun tirsdag kl. 13—14.

Abonnementspris: Kr. 2.50 pr. kvartal, for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen fredag aften.

Vårt katolske ukeblad

Når vi atter appellerer til alle våre venner om å slutte økonomisk opp om bladet vårt, vil vi stille noen tanker opp bak appellen som kanskje kan hjelpe enda flere til å forstå hvorfor vi ikke kan skåne noe offer for å drive bladet, gjøre det godt og tilgjengelig for flest mulig.

I den flom av aviser og tidsskrifter som i våre dager strømmer oss i møte, gjelder det for det kristne nutidsmenneske å bevare en viss åndelig ro, finne frem til en orienteringskilde som jevnt kan meddele tidens tanker sett under evighetens synsvinkel.

I våre dager beiler to presseforetagender til leseverdenens oppmerksomhet: dagbladene og den periodiske presse, dvs. ukebladene og tidsskriftene. En kjent filosof karakteriserte engang dagbladene som «verdenshistoriens sekundviser». For den enkelte virker da også avisen som lilleviseren på uret. Den er uttrykket for uro, arbeider alltid på å fylle hvert minutt i døgnet med en nyhet. Avisen lar aldri leseverdenen få ro — tikker som et ur, uoppholdelig.

Den store urviseren derimot maner til besinnelse og omtanke. Det gjør tidsskriftet, den periodiske presse også. Av alt det brokete stoff som dagbladet hopper opp i notisene sine fra alle verdens travle hjørner, former tidsskriftet artikler. Det betrakter alt som skjer ut fra en verdensanskuelse eller etter bestemte retningslinjer. Forholdet til dagspressen veksler med innstillingen. Mens de illustrerte blad i form og forhold står avisen nær, avviker alle vitenskapelige tidsskrifter og særlig de som sysler med religion og filosofi, meget fra dagbladstilen.

Det *katolske* tidsskrift eller ukeblad har én eneste oppgave: «Å fornye verden i Kristus». Som virkemiddel og som hjelpemiddel har det sin artikkelform som gir bedre høve enn dagbladene til å kunne drøfte de store livsspørsmål inngående. Et dagblad er universelt i formen. I størst mulig grad må det i hvert enkelt nummer være opptatt med alt fra alle land. I tidsskriftet derimot viser universaliteten seg i den enkelte artikkel, som inngående, uttømmende og vidtspennende behandler sitt emne.

Den periodiske presse avlaster dagbladene for en mengde stoff og kan bedre innramme alt i en ramme: en verdensanskuelse, et innhold av kjernefull, kraftfull religiøsitet. Apologetiske artikler er alltid aktuelle, men skal ikke fortrenge plassen for en saklig behandling av de

---

plikt å be for de avdøde troendes sjeler, gi dem del i de levendes bønner, gjerninger og offer — i den Kirkens skatt som er felles for de helliges samfunn.

La oss da på Allesjeler dag be varmt for alle som i lutringens personlige hjelpesløshet lenges så inderlig etter å skue Gud med rent og skjært blikk — ja, ikke slipper inn til Hans nærhet før den siste kvide er utstått i bare lengsel etter livets fulle mål.

Også de døde lever! Alle vil vi leve.

I. H. K.

mange brennende spørsmål som reiser seg i nutiden. Et slikt tidsskrift må være fri for sneversyn og åpen for dagens krav, slik at «I hvert katolsk hjem et katolsk blad!» ikke blir en plikt, men en selvfølgelig glede. Det bringer samliv i stand mellom oss og styrker den katolske bevissthet slik at vi mer og mer føler samholet med hele menneskeheten som en konkret virkelighet.

Det er så at vi lever i en nød tid. Mange må spare sterkt, skal de klare seg gjennom de økonomiske vansker. Også «bladbudgettet» tynger. Men her må spares med omtanke og til fordel for «det ene nødvendige». Jo større nøden, jo mer problematiske og urolige tidene er, dess viktigere er det å følge med i opplysningen, holde seg underrettet om utviklingen, bli klar over retningen. Større viten gir større sikkerhet i kampen for tilværelsen, større trygghet over den åndelige kurs. Skal vi kunne løftes utover tidens store irritasjon og ikke falle som offer for etterkrigspsykosen, må vi ta del i tidens åndelige strømninger, i første fase som observatører, så som konkret vurderende medinteresserte og til sist som handlende mennesker, enkeltvis eller i flokk. Men disse tre utgjør en logisk enhet: iakttagelse, vurdering, handling. Og her rykker den katolske tidsskrift-presse inn i åndskampen som den sterkeste stridskraft.

Kirkekollekten søndag, allehelgenfest, for bladet „St. Olav”

Allehelgens-søndag går kirkekollekten til bladet «St. Olav» — bladet vårt. Bladets administrasjon og redaksjon kan ikke la anledningen gå fra seg til å rette en varm og inntrengende appell til alle om å gi det de evner i kollekten på denne dagen.

Aldri har vel «St. Olav» arbeidet under vanskeligere økonomiske kår.

Trykk og papir sluker summer kontingent-inntekten på langt nær kan dekke. Annonse-inntekten har vært fattig, og selv håpet om lysning her vil f. t. langt fra kunne skaffe balanse i driften. Administrasjonen og ekspedisjonen stiller også presserende krav til ominnredninger og nyanskaffelser.

Vi vet og har daglig følelsen av at alle våre katolske lesere og lesekreter for øvrig stiller de største fordringer til bladet, og gjør det med rette. La derfor bladets administrasjon i dag med samme rett også kunne stille fordringen til leserne om økonomisk støtte. Konkret kan alle gjøre det ved å sende inn kontingenten straks og regelmessig, samt hjelpe til med å skaffe annonser. På søndag kan de fleste ytterligere få gjøre en innsats for bladet ved å avse det de evner for kollekten.

UTEN PASS I SPANIA

Det står ikke til å nekte at forholdene i Spania i høy grad har krav på oppmerksomhet. Det er med stigende bekymring at katolske kristne i alle frie land verden over lytter til de anklager som rettes mot kirkens menn der nede. Kan det være sant at de gjør seg til nær sagt viljeløse redskaper i et tyrannisk diktators tjeneste? Eller er de beskyldninger vi hører ovdrevne, falske? Er vi her i Norge også på dette punkt utsatt for demagogi og ensidig propaganda?

Med slike tanker er det en setter seg til å lese den svenske journalist Bjørn Hallstrøms bok «Uten pass i Spania». Kan den gi svar? Kan den gi de objektive opplysninger en sakner? En leser med interesse, ja, med anerkjennelse. Forfatteren mener utvilsomt å være objektiv og prøver visst på sett og vis å forstå. Men dessverre, boken skuffer. Hva det enn kan sies om boken, objektiv er den ikke. Dertil er forfatteren altfor bundet av sitt eget syn og sitt eget protestantisk-religiøse miljø. Det blir til at han ser med ofte sterkt fargede briller. Likevel sitter en norsk katolsk leser igjen med en bitter smak. Meget burde sikkert være annerledes og bedre i Spania. Men trenges det en protestantisk reformasjon? Eller trenges ikke langt heller det protestantene selv kaller en *vekkelse* innenfor selve kirken og folkesamfunnet? Også her hjemme i de nordiske land tales og skrives det så meget om den veknelsen som så sårt trenges innenfor den hjemlige statskirke og folkesamfunnet, og det innrømmes åpent av svært mange at det er den katolske kirke som under ellers like, frie forhold har mest evne til å øve den gode innflytelse på menneskene. Hvorfor skal da protestantismen fremstilles som en slik enestående løsning i Spania? Nettopp *det* er det nemlig Hallstrøm gjør. Boken er faktisk et propagandaskrift mot den katolske kirke selv om han enkelte steder uttrykkelig nevner at man i Spania er «mer katolske enn paven selv». Mottoet under det hele er tydelig: I protestantiske land er alt meget bedre, mens i Spania er *alt* galt. Eksempel nok på det er at han, en svenske, så sterkt angriper det forhold at katolisismen er statsreligion i Spania. Først da det under republikken ble gjennomført total atskillelse mellom stat og kirke ble det full religionsfrihet, sier han. Det er nærliggende i den forbindelse å spørre om han kjenner til de ofte temmelig store vanskeligheter statslovgivningen i hans fædreland, der den lutherske konfessjon er statsreligion, legger i veien for fri katolsk religionsutøving. En må gå ut fra at det gjør han ikke. For mange av de innvendinger han reiser mot forholdene i Spania gjelder like meget for Sveriges (til dels Norges) vedkommende, bare i omvendt orden. Selvsagt blir det ikke bedre for Spania at det er nesten like galt i Sverige. Men en venter jo uvilkårlig at en skal være forsiktigere med å kaste sten når en selv sitter i glasshus.

Hallstrøm har observert en rekke ting som han finner meget intolerant. Vi kan ikke være med ham i alt dette. Således påstår han at Bibelen er en forbudt bok i Spania. Men like etter nevner han at det fra Kirkens side oppfordres sterkt til å lese den katolske forkortede(?) bibel med kommentarer. Det er altså ikke

Bibelen, men protestantiske bibelutgaver som er forbudt. Vi er enig i at det ikke er riktig ved statslovgivning å forby slike utgaver. Men på den annen side er vi kjent med at protestantiske utgaver ofte er feilaktig, delvis tendensiøst oversatt. Kirken pålegger av den grunn de troende å holde seg til en kirkelig autorisert utgave. Når vi dessuten kjenner til hvilken motstand katolsk litteratur ofte møter her hjemme kan vi nok forstå, men ikke forsvare tilsvarende reaksjoner i Spania. Grunnen til det hele ligger kanskje mest i det Hallstrøm selv uttrykkelig nevner flere ganger, at protestantene (bibelselskapene) allierte seg på forhånd altfor sterkt med den republikanske revolusjon og det republikanske styre. Dette styre var utvilsomt langt mer kirkefiendtlig, og en må også ha rett til å si: mer kristendomsfiendtlig innstilt enn Hallstrøm fremstiller det. Det er således en kjensgjerning at ikke *bare* jesuittenes kirker i tiden før Francos aksjon ble ranet og brennet, mens prester og ordenssøstre av alle kategorier ble overfalt, torturert, skjendet og drept uten at regjeringen grep inn. Kjensgjerninger herom foreligger trykt på norsk i J. v. d. Burgs bok «Den spanske borgerkrig og Kirken». En vet således om hvorledes fem biskoper ble myrdet på den mest bestialske måte. Ut fra dette synes den «domprost» som møtte forfatteren med folkefrontens hevede knyttneve og et «halleluja» som hilsen litt mystisk. Men — en kan jo aldri vite. I øvrig beretter Hallstrøm meget om de vanskeligheter protestanter har med å få offentlige stillinger. «En lærer kan ikke undervise, dersom han ikke har anbefaling fra sin katolske sokneprest», sier han. Til det må en ha lov til å spørre om det egentlig er stort annerledes i Sverige og Norge — iallfall på landet. Det er ganske sikkert at en «troende» stort sett blir foretrukket. Og katolikker er i alle nordiske land praktisk talt helt utelukkert fra alle lærerstillinger i den offentlige folkeskole. Om de andre vanskeligheter som nevnes kan vi i grunnen bare si at vi jo må beklage det like meget som f. eks. at det her i Norge ikke er mulig for en katolsk ung pike å bli opptatt som sykepleieelev i Røde Kors eller at vår grunnlov ennå inneholder den famøse bestemmelse: Jesuitter må ikke tåles. En må overhodet si at svært meget av den kritikk Hallstrøm reiser, finner en paralleller til her hjemme. Dette gjelder også de forvandlede, overfladiske religiøse fenomener han vet å berette om. En opplyst katolikk tar like meget avstand fra folk som tror at deres madonnabilleder virker større undere enn andres som en opplyst protestant tar avstand fra de folk som exellerer i spiritisme, hysterisk tungetale eller uvettig dommedagsforkynnelse. Dessuten misforstår Hallstrøm svært meget. Han har ikke den katolske innsikt som skal til for å forstå forutsetningen for de ytre fenomener han iaktar på sin — formentlig — noe hastige reise «uten pass i Spania».

Alt dette sagt, er en ubetinget villig til å innrømme at boken maner til ettertanke. En blir mer enn noen sinne klar over at ingen form for diktatur er av det gode. Vi forstår at det trenges en reformasjon i Spania. Ikke i protestantisk, sekterisk retning, men hennimot en dypere forståelse av hva et ekte katolsk, kristent demo-

Presten

Av sokneprest P. MEEUSEN

Det vesentligste trekk ved presten er den sakramentale verdighet og den fullmakt som er knyttet til den. Denne verdighet og prestelige fullmakt er ikke avhengig av personlige evner. Det er den åndelige makt i seg selv, som gir den alminnelige prest rett til aktelse fra de troende. Selv fra et alminnelig, skrøpelig menneske med feil, stråler Kristi storhet fram.

Om han er en stor vitenskapsmann eller en i seg selv ubetydelig mann som frembærer messeofferet, om presten vi har skriftet for er et geni, om han er en erfaren skriftefar eller en nyvigslet prest, om han er norsk eller utlending: det er alt helt uvesentlig.

Kristus er hovedsaken. Ham er det vi møter i presten. Embetet, Han har gitt sine sendebud, skal vi se på bakgrunn av Kristus — ikke stanse ved prestens person. På denne måten får vi en riktig oppfatning av det katolske presteskap.

Den katolske prest er et menneske løst fra familiens snevre krets og bånd. Likevel hører han til hundrer, ja tusener av familier i det kristne samfunn. Et menneske andre kan komme til både med sine gleder og sorger. Et menneske som den ukjente kaller «ærverdige far». Et menneske alle kan meddele de ømmeste ting, de største bekymringer og besværlige diskresjoner. Som de ikke skulle våge å snakke om med noe annet menneske, selv ikke med sine beste venner, husfeller eller foreldre.

Til et av kjennetegnene på den prestelige sjel hører først og fremst hans grenseløse kjærlighet til sjelene. Det er vel kjent at det råder en hierarkisk orden i det katolske presteskap. Den makt og verdighet presten eier, har han ikke av seg selv. Han får den fra biskopen. Biskopen får den fra «tjernerne tjener», Paven. Paven er Kristi sendemann, første tjener på jorden. Med uttrykk fra det praktiske liv kan vi si at Kirkens prester ikke arbeider på egen hånd, ikke på eget ansvar, men får sine mandater fra «høyere hold». Vi står her overfor den vidunder-

krati innebærer. En minnes Pius XII's ord til alle verdens katolikker i sin store tale på Petersplassen nylig: «Måtte alle lære sin tro bedre å kjenne, leve den og — sist, men ikke minst, ad eksemplets og overbevisningens vei bringe mange andre til troen.» Det skjer ikke ved statsforanstaltninger i et diktatorisk styrt land, men ved det stille virke i land hvor alle samfunnsborgeres rettigheter er selvfølgelig anerkjent. Vi ønsker alle spaniere slike samfunnsforhold om og når de kan finnes, på samme måte som vi ønsker dem for oss selv og alle andre her hjemme i våre egne nordiske land. Men vi tror at hverken protestantisk sektvesen eller antikristelig kommunisme er løsningen. Den er nok like uklar for oss som den synes å være for Hallstrøm.

H. Kielland Bergwitz.

lige kraft som virker gjennom hele presteskapet, og som går ut fra den katolske kirkes hode: «men hodet er Kristus».

«Jeg går ut og fisker», (Joh. 21, 3) sa den første pave, Simon Peter, ved Genesarets sjø. Apostlene som var sammen med ham, svarte enstemmig: «Vi går sammen med deg». Alle tok del i det vanskelige nattarbeid, men også i den rike fiskefangst. Alle hadde den store lykke å se sin Mester. «Jeg går ut og fisker» har siden 262 paver sagt. Hundre tusener prester har svart: «Vi går sammen med deg».

Av dette forstår vi meget godt at bare de kan bli prester som Vår Herre selv velger ut, kaller og sender. Men det er noe annet vi heller ikke må glemme. Vi vet at Kristus selv valgte den første pave og ga ham embete med plikt og makt som øverste hyrde. Han sa ikke til ham: Peter, har du lært meget? Peter, er du vitenskapsmann? Peter, er du en nyktig forretningsmann? Er du en stor jurist? Nei, ikke noe av dette spurte Frelseren ham om. Men han sa til Peter: «Simon, sønn av Johannes, elsker du meg mer enn disse?» (Joh. 21, 15). Peter ble satt som øverste hyrde for Kirken etter at han tre ganger hadde bekjent sin kjærlighet til Kristus. Det står klart for oss at kjærligheten som Kristus viser en som blir prestevigslet, knytter ham i kjærlighet til Kristus og de troende, som er Kristi mystiske legeme.

Presten er et menneske som en tar sin tilflukt til i legemlig og åndelig nød, fordi hans embete er å lindre nøden. Det å være prest vil si å meddele den guddommelige kjærlighet til slitne, lidende og stridende sjeler. De evigvarende ord som vår høyeste prest, Jesus Kristus engang uttalte, blir ekkoet i det prestelige liv: Kom til meg, alle dere som er trette og har tungt å bære, og jeg vil gi dere hvile. (Matt. 11, 28).

Kirken og Kirkens medlemmer er prestens familie, hustru og barn. Og presten må arbeide og ofre for sin familie. Kirkens liv er akkurat like godt for presten, som familiens liv er for ektefellene. Kjærligheten til Kristus og sjelene er et uunnværlig krav til prestens sjel. Det fullkomne målet for en prests sjel er å være en utstråling av den evige guddommelige kjærlighet. «Gud kan ikke være til stede overalt. Derfor har han skapt mødre,» sier et arabisk ordtak. Bedre er det å si: Vi kan ikke se Gud overalt, men forat vi skulle føle hans kjærlighet overalt, har han skapt en mors hjerte. Men enda meget mer har han skapt med det prestelige sinn, fordi det skulle vitne om Guds kjærlighet i en overnaturlig kjærlighet for sjelene. «Reliquit nos tamquam vicarios sui amoris,» skriver St. Ambrosius med klassisk korthet: «Han har etterlatt oss som sin kjærlighets vikarer.»

Slik kan vi forstå hvorfor et slikt hjerte må være løst fra alle bånd, for å kunne elske alle troende! Vi forstår at en slik hånd ikke kan gis bort til noe enkeltmenneske, fordi den skal velsigne alle!

Kvinnen som ikke tar næring til seg og som hver fredag gjenopplever Jesu korsfestelse

Biskop SCHJELDERUP om stigmatisasjonsfenomenet i Konnersreuth

Under krigen fikk motstridende meldinger om Therese Neumann folk flest til å tro at hun enten var død eller ryet om henne klokkelig og beleilig dyssset til taushet. Men hun lever, og som problem står Therese Neumann enda uløst. Vi gjengir her et utdrag av et stenografisk referat ved Inger-Louise Abrahamsen, Hamar Stiftstidende, fra biskop dr. Kristian Schjelderups foredrag på Hamar for noen uker siden.

Biskop Schjelderup talte søndag 5. okt. i Ynglingeferien på Hamar om Therese Neumann, den stigmatiserte i Konnersreuth, hvis eiendommelige skjebne for 20 år siden satte sinnene i bevegelse over hele verden. Hun lever i den lille fjellandsbyen Konnersreuth i nord-østre Bayern, er eldst av 10 barn og måtte som fjortenåring ut i arbeid. Hun var da sterk og frisk og munter, ikke frommere enn andre barn. Etter å ha vært med ved slukning av en ildebrann i 20 års alderen blir hun liggende i krampeanfallet, blir blind og har svære bylder og liggesår, blir lammet i ene siden og i svelgmusklene. Hun blir under sykeleiet en troende kristen, og begynner å oppleve de forunderligste ting.

Hun får etterhånden Kristi sårmerker på kroppen, først etter lansestikket, så etter naglene, hudfletningen, korsbæringen og torne kronen, og en langfredag opplever hun høyst realistisk Jesu lidelseshistorie. Sårene åpner seg og blør, hun korsfestes under store lidelser og faller til slutt tilbake på puten som et lik. Dette gjentar seg hver fredag. Da er hun i en slags transe, og etterpå er hun i en halvtranse, hvor hun kjenner sine omgivelser og kan fortelle hva hun har opplevd, og da beskriver hun ikke bare helt riktig Jerusalem og veien hun har gått, men taler også de dialekter som de forskjellige menneskene der talte på den tiden.

Selv om dette tilfelle er noe helt enestående selv i den katolske kirkes helgenhistorie, er stigmatisasjonsfenomenet ikke ukjent i den katolske kirke, det kjennes om lag 300 slike siden den hellige Franciscus av Assisi ble stigmatisert på Monte Averno, — det finnes analogier til det inntrufne i psykologenes og medisineres erfaringsmateriale. Men det er også noe her som er utenfor alle sammenligninger. Theres Neumann tar ikke næring til seg. Bare et lite bruddstykke av den hellige hostie som hun mottar hver dag, får hun i seg under voldsomt besvær.

Therese Neumann lever fremdeles under samme omstendigheter som for, og ennå vet verden ikke hva en skal tro.

Biskop Schjelderup, som selv har vært i Konnersreuth 3 ganger, første gang som utsending fra Aftenposten, for — som han selv uttrykker det — å avsløre denne svindelhistorien og overtroen i vår opplyste tid, og siden for å følge med i utviklingen.

— Det jeg har sett med mine egne øyne og opplevd der nede i Konnersreuth, sa biskopen, er som et fantastisk eventyr, og dere vil vel ha vanskelig for å tro det, ja, var det ikke jeg selv som stod her og fortalte det, ville jeg ikke selv ha trodd det.

Jeg overvar selv det mirakel som til slutt foranlediget at det ble krevet nedsatt en kontrollkommissjon for grundig å undersøke Therese Neumanns tilfelle. En dag da presten var på vei til henne med sakramentet, falt hun i transe og fikk et helt forklart uttrykk. Presten kom og hun rakte tungen langt fram for at presten skulle legge hostie-stykket på den. Hun holdt den stille, og plutselig var hostien forsvunnet uten noen svelgbevegelse, uten noen anstrengelser. Det var som en ikke kunne tro sine egne øyne. Therese fortalte selv da hun våknet av sin transe-tilstand, at hun hadde hatt det syn at Jesus Kristus kom gående like mot henne og inn i henne.

Undersøkelleskommissjonen bestod av eksperter på det psykologiske og medisinske område, 6 sykepleiersker som et av medlemmene, professor Ewald, personlig hadde tatt ut. I 15 døgn var de stadig om henne, og i den tiden var aldri presten til stede, for at ikke kirken skulle bli blandet inn. Den katolske kirke hadde gått med på undersøkelsen og både Therese selv og foreldrene hadde gitt sitt samtykke. Therese ble kontrollveiet før og etter og veiet nøyaktig like meget ved avslutningen som ved begynnelsen. Hun tok av en del kilo etter fredagens lidelseshistorie, men la på seg igjen etterpå. I all denne tid hadde hun ikke tatt noe til seg. Hun hadde skylt munnen med vann noen ganger og vannet ble veiet både før og etter.

Professor Ewald fastslår i sin betenkning: Kontrollapparatet var fullkomment. Svindel var helt utelukket. Men, føyer han til, det som skjer, er umulig, følgelig må det være svindel.

Dette er etter mitt skjønn en vitenskapelig dogmatisme som kan være verre enn «den verste kristne dogmatisme», sa biskopen. Hvem av oss tør nekte at det kan forekomme inngrep av en høyere verden også i våre dager? Vitenskapen må jo betenke at vi ennå på langt nær overskuer de muligheter som naturen innebærer. En sunn vitenskap har å være ydmyk overfor fenomener. Den skal ikke foreskrive naturen hva som er mulig, men den skal bøye seg for kjensgjerningene slik som de foreligger. Ingen har klart å avsløre Therese Neumann som svindler, ingen kan forklare hvorfor hun opplever de nevnte fenomener. At Therese Neumanns stigmatisasjoner er helt ekte, er det ingen som tviler på, sårene har ingen overgang mellom huden og såret for øvrig, hun kan umulig bibringe dem seg selv, eller selv holde dem ved like.

Hva mener så jeg om disse ting? sa biskopen. Når jeg er under Therese Neumanns innflytelse, og jeg ser og hører alt der nede, er jeg så troende som noen kan være, det er bare når jeg kommer hjem og som nokternt kritisk menneske begynner å tenke over disse ting og hvilke konsekvenser det innebærer, at det kommer tvil nå og da. Det har vært foreslått en ny kontroll av tilfellet, men da på et universitet, hvor Therese Neumann kunne undersøkes med rontgen og alle til rådighet stående midler. Den katolske kirke, som er ytterst forsiktig når det gjelder å lage helgenhistorier, har heller ikke noe imot en slik undersøkelse. Men faren vil ikke at hans datter skal

Arbeidets idé og rolle

Ord av PAVE PIUS XII

Fra et brev som Paven har tilstillet M. Charles Flory, president for Hovedkommisjonen for de «Sosiale Uker» i Frankrike ved dette selskaps 34. sammenkomst i Paris 28. juli—2. august 1947. I skrivelsen uttaler Paven følgende om

Arbeidets idé og rolle.

«Forskjellen mellom arbeider og arbeidsgiver trues mer og mer med en fullstendig atskillelse. *Arbeidet selv*, den enkeltes personlige ytelse for å skaffe samfunnet de goder og de tjenester som er nødvendige og nyttige burde være det som binder dem organisk sammen. Forstått riktig er arbeidet etter sin natur i stand til å forene menneskene virkelig og inderlig. Nettopp det er i stand til å gjengi samfunnet form og struktur når det er i oppløsning og på sviktende grunn — i stand til å gjøre forbindelse mellom staten og samfunnet sunnere. Når en derimot vil gjøre staten og samfunnet til en blott og bar samling av arbeidere, miskjenner en det som er det vesentlige ved begge som parter. En fra-kjenner arbeidet dets virkelige mening og den intime evne det har til å forene. En organiserer til syvende og sist ikke menneskene sett som arbeidere, men en gigantisk virksomhet av inntekter i gasjer og lønninger. *Når staten domineres av organiserte økonomiske makter som skader det almene vel, er faren like alvorlig som når staten er underlagt kapitalens press.*»

Paven understreker også viktigheten av

Produksjonsproblemet.

«Det er ikke nok bare å gjenta den altfor enkle appellen: «Det som det mest gjelder, er å produsere.» Produksjonen utføres, den også, av menneskene for menneskene. Produksjonen er i seg selv i høy grad et spørsmål og en faktor om orden og sann orden menneskene imellom. Men en rettferdig ordning av produksjonen kan ikke se bort fra statens mellomkomst, et spørsmål vår store forgjenger Leo XIII har belyst. Men på den annen side er det unngåelig nettopp i dag, — da den gamle tilbøyelighet til å «la alt gå sin skjeve gang» er kommet i forgrunnen, — å passe på at en ikke går til den motsatte ytterlighet. Ved *organiseringen* av produksjonen må en sikre hele dens direktive funksjon i det prinsipp som alltid har vært forsvart i kirkens lære: at samfunnets virksomhet og tjenester bare må ha en underordnet karakter, nemlig å *hjelp*, — *komplettere* individets, familiens eller den faglige virksomhet.»

De kristnes holdning.

«På alle måter tvinger nutiden de kristne til med all energi å gi bredt rom for Kirkens sosiale lære, og gå inn for den og omsette den i praksis. Det er en illusjon å tro, som mange gjør, at en kan bekjempe antiklerikalismen og antikristelige følelser ved å isolere katolisismen til det privatlivet byr på. Denne minimumsholdning vil tvert imot bare gi Kirkens motstandere nye våpen i hånd. Katolikken vil holde og bedre sine kår etter det mot de har til å omsette sin overbevisning i handling, både i det offentlige og det private liv.»

(La Jeunesse Nouvelle, okt. 1947.)

gå igjennom det samme en gang til. Vitenskapsmennene plaget henne med de intimeste og ekleste spørsmål, så en kan forstå at foreldrene ikke ønsker at hun ennå en gang skal utleveres til vitenskapen.

— Jeg vil ikke felle noen dom, sa biskopen til slutt, men jeg vil si — og ber om ikke å bli misforstått: Jeg selv er nærmest tilbøyelig til å tro at det dreier seg om guddommelig inngripen i et menneskeliv. Når jeg uttaler meg så sterkt henger det framfor alt sammen men det sterke personlige inntrykk som Therese Neumann har gjort. Hun har en likefram lysende personlighet. Og er det ikke merkelig at det er mulig for et menneske i en ukjent landsby å bli et midtpunkt for hele verden, slik at det strømmer folk til fra alle kanter og selv paven, den hellige far, begynner å interessere seg for tilfellet, — og så allikevel kunne bevare sin opprinnelige, enkle beskjedenheter. Det finnes ikke hysteri ved Therese Neumann, og hva som er det merkeligste, hun har en helt

fabelaktig evne til å gjennomskue folk. Hun leste i meg som i en oppslått bok og fortalte meg alt hva jeg tenkte og følte.

Therese Neumann lever ennå og under samme omstendigheter som jeg har skildret. Hvilken betydning har så dette? At en svak kvinne hver eneste fredag gjennomgår slike lidelser, simpelthen blir korsfestet? Therese mener selv, at i en verden som kommer lenger og lenger bort fra kristendommen som synes å ha glemt Gud og Hans åpenbaring, der skal det nå holdes en preken som kan virke, ikke gjennom ord, men gjennom handling.

I en slik tid, opptatt av teknikkens fremskritt, dirigert av politikere og forretningsmenn, — en tid hvor menneskene er konsentrert om tankene på mat, på klær og andre materielle ting, har Kristus vist at det går an å leve bare av Kristus. Det som foregår i Konnersreuth, er et mektig vitnesbyrd om åndens makt over materien, sluttet biskop Schjelderup.

ET GLIMT FRA FÆRØERNE

En københavnsk sokneprest, pastor S. Wevers, har på sin hjemreise fra Færøene, hvor han oppholdt seg en måneds tid, i noen dager slått seg ned i Bispegården i Akersveien. Det var en smal sak å få lokket ham inn på St. Olav's redaksjon og å få besvart et par spørsmål, som kan ha interesse for våre lesere.

— Hvordan var det på Færøene?

— Det var udmærket deroppe; man hadde nærmest paa Fornemmelsen, at de dér har haft godt af Krigen — i materiel Henseende vel at forstaa. Man kunde der se store Tøjruller i Butikkerne og købe al den Chokolade og Tobak, man havde Raad til.

— Ja, men ellers . . .

— Med Hensyn til Vejret var Øjeblikket ikke godt valgt for at faa det bedste Indtryk; i en Efteraarstid kunde man daarligt vente andet end korte Solskinspauser mellem Regnbygerne. Men, for hvem, der kommer fra de lave og flade Lande, hvor man tilmed har været hjemsogt af lang Tørken, kan det ogsaa have sin Charme at se Skyerne svobe sig om Fjeldtoppe.

— Det var naa heller ikke så mye været jeg tenkte på!

— Det der for Tiden optager Sindene mest deroppe, er den politiske Situation; man hører allevegne om Sambaandsparti og Løsrielse. Der er i Aviserne en ejendommelig Blanding af det færøske og det danske Sprog; men iøvrigt tales der næsten kun Færøsk; de ganske unge forstaa slet ikke Dansk.

— Det var nå den religiøse situasjon, jeg ville ha hørt noe nærmere om . . .

— Naa saadan. De maa huske, jeg var ikke paa Studierejse deroppe, saa der kun kan være Tale om nogle flygtige Indtryk. Saa meget har jeg dog kundet forstaa: Færingerne er ikke synderlig kirkelige. Det er mest Sekter, navnlig Baptisterne, der har Tag i Folket. Den danske Folkekirke har i de senere Aar yderligere tabt en stor Del ved, at dens Repræsentanter var med til at forhale den nationale Udvikling, der for Alvor satte ind med Paturson.

— Moderkirken?

— Den har de siste 16 år været representert paa bedste Maade ved den hollandske Pastor Boekenoogen, som De maaske her i Oslo husker fra den Tid, han som ganske ung var her sammen med Biskop O. Smit; jeg kan i hvert Fald forsikre Dem om, at han selv har dette Norges-Ophold i den mest levende og den mest sympatiske Erindring. Endvidere har de belgiske Franciskanerinder i Thorshavn en stor og smuk Skole, der bliver besøgt af et Par Hundrede Børn. Denne imponerende rødbrune Bygning, der ogsaa omfatter en nydelig lille Kirke, samt Pastor Boekenoogens Pastorat behersker Bybilledet paa den mest fordelagtige Maade.

— Men hvordan stiller Færingerne sig over for den romerske Kirke?

— I det store og hele kan det jo ikke nægtes, at de staa fjernt fra den. Hvordan kunde det ogsaa være anderledes, naar de lige fra Reformationens Dage ikke har set andet til den end hvad en fjendtlig indstillet Propaganda lod dem vide om Moderkirken; det er som

om vi aldrig havde kendt andet til Englænderne end hvad fhv. Minister Gøbbels vilde faa os til at tro om Angelsakserne. Der er f. T. en beskeden men trofast katolsk Menighed i Thorshavn; men udover den er der en Del Interesse i videre Kredse, det fremgik af den Tilslutning, jeg kunde glæde mig over ved de Foredrag, jeg holdt der fire Søndage i Træk, og den Hjertelighed, hvormed man ble modtaget ogsaa i ikke-katolske Hjem. Hvem man saa end kom i kontakt med, hørte man kun Ros om Pastor «Bokkenoken», der baade talte og skrev saa godt Færøsk, og der gennem sine Indlæg i Pressen lader til at være kendt endog paa de mest fjerne Øer.

— Var der ellers noe De kunne tenke Dem å fortelle våre lesere?

— Det, at jeg har været overvældet af at stifte Bekendtskab med det norske Land, og at jeg har gaaet og stillet mig selv det Spøragsmaal: Hvad mon Nordmændene har gjort for at have fortjent saa smukt et Fædreland?

Ungdomsdagen 1947 i Oslo

For 12. gang var katolsk ungdom samlet i Oslo for å feire sin egen dag, Ungdomsdagen. Så godt som hele den aktive skaren av katolske unge gutter og piker fra hovedstaden hadde sluttet opp om Kirkens fest til ære for Kristus Konge, og sammen med mange tilreisende ungdommer fra provinsen ga de festdagen en verdig og stilfull ramme.

I en tid, da ungdommen blir proppet med «nye» og be-
snærende teorier og idealer som skulle vekke deres glød og idealisme, samler den gamle og erfarne Mor, Kirken, sine barn, for å la dem gi sin hyllest til Ham som er Kongenes Konge, Ham som i snart to tusen år har regjert over menneskenes liv og menneskehetens utvikling. Hans kongedømme har overlevet krig og kaos, Hans rike er løftet ut av rommets og tidens trange grenser, og det spenner over hele verden og over alle tider. I forening med Kirkens barn ute i verden kan ungdommen med fast besluttsomhet avlegge sin erklæring om troskap og lojalitet overfor Ham som med Guds egen autoritet kan herske over all skapning.

Ungdomsdagen fikk en verdig og gripende opptakt ved det store frammøte til dialogmessen i St. Olavskirken, hvor Hans Høyærverdighet, Biskopen, leste messen. Det var en sterk og gledelig manifestasjon av troende ungdommer som her bokstavelig talt *selv* svarte på Kirkens oppfordring om «å tre fram for Guds alter, for Gud, min ungdoms glede».

I sin preken til ungdommen la Biskapen dem på sinne hvor opphøyet en oppgave ungdommen har å løse i vår moderne verden. Det er på ungdommen, som er framtiden, at den nye verden skal bygges opp, det er den sterke og solide ungdom som kan være med å gi en fast og sikker form. «Dere, unge katolske gutter og piker, som er blitt

styrket med troen, som kan leve innenfor Guds Kirke, og der styrke dere med de nødvendige nådemidler, dere skulle være sterke til å være med i arbeidet på den verden som en i framtiden skal kunne leve sitt liv i.»

I kommunionens øyeblikk trådte de tallrike ungdommer fram, og knelte ned for den evige Konge for å be Ham ta plass i deres eget liv, for å be Ham om velsignelse og kraft til å leve i full overensstemmelse med de lover som gjelder i Hans rike.

Etter dialogmessen samlet en seg i foreningslokalet til fellesfrokost, hvor den ungdommelige feststemning straks ble slått an.

I fellesskap gikk en deretter til Vår Frelzers Gravlund, hvor en i stillhet mintes de tjenere av Herren, vår Konge, som har gitt sitt liv for Ham i arbeidet med å utbre Hans rike, hvor en mintes de Herrens tjenere som i utlendinghet har levet og kjempet for det evige fedreland.

Ved levitt-høymessen hadde de fleste unge igjen funnet sine plasser, og i sin festpreken manet pastor Fishedick til troskap mot den Konge som hersker til evig tid.

Om ettermiddagen var en så samlet i St. Dominikus Kirke, for å gi Kristus Konge sin hyllest i den vakre skatt som er nedlagt i liturgiens gripende kompletorium.

Aftenen stod så i *festens* tegn, som skulle gi en sterk og god avslutning på en stor dag. Biskopen og hele 15 prester var til stede, og det sammen med det populære innslag av gjester utenbys fra satte en ekstra spiss på festen. Stemningen var utmerket fra først til sist, riktig en sunn og livsfrisk ungdom verdig.

Det ble holdt vektige taler av formannen i Oslo Katolske Ungdomslag, Kjell Ruyter, av formannen i Ungdomsforbundet, Torfinn Juell og av ungdomspresten pastor Hansteen Knudsen. Men især merket en seg Biskopens manende og inspirerende appell til de unge om å slutte opp om Kirken som med sin erfaring og sin guddommelige sendelse er en sikker livsledsager, en venn som aldri svikter, en venn som kommer en i møte ved livets mange veikryss.

I en anslående og humoristisk tale hilste så den danske pastor Wevers fra den danske ungdommen, og det begeistrede bifall som fulgte, bar et tydelig bud om en velment hilsen fra den norske til den danske ungdommen.

Enhver stor og frisk fest har alltid kunstnerisk underholdning, og den var denne gang lagt i de beste hender. Rolf Østbye og Ragnhild Carelius sørget for et utvalg av lodig og god kunst.

Med en fulltonende hyllest til Kirken, i form av en unison sang av «Vi elsker vår Kirke», var ungdomsdagen 1947 avsluttet, etterat den hadde markert hvor sterke vi kan være, til tross for vårt fåtall, hvis vi bare står sammen og arbeider i sann fellesskaps ånd.

I en tid, da ungdommen i så mange land er blitt ført på avveier, hadde vår hjemlige katolske ungdom på denne festdag, i sin ubetingede loyalitetserklæring overfor Kristus Konge og i sin begeistrede oppslutning om sitt store apostolat realisert ordene i innvielsesbønnen til Kristus Konge: «Vær Konge, Herre, ikke bare over de troende som aldri har gått fra deg, men også over dem som har gått fra deg».

V-kar.

Her hjemme - -

Oslo. Mariakongregasjonen hadde sitt første selskapelige møte etter ferien søndag 21. september. Frammøte var ganske bra, og pastor Messel var elskverdiggst kommet fra Fredrikstad for å underholde med et kåseri fra sin studietid i Roma. Han fortalte utmerket og interessant om sitt samvær med de forskjellige nasjoner, fargede og hvite, og vi fikk et rikt innblikk i verdiene hos de forskjellige folkeslag og nasjoner. Pastor Messel fikk en varm, velfortjent takk, for han ga oss litt å tenke på. —

Den første oktober var medlemmene igjen samlet i forbindelse med avskjeden med sin avholdte preses, pastor Sund, som de to siste år har ledet kongregasjonen til alles tilfredshet. Det ble gitt uttrykk for den store takknemlighet vi følte for de åndelige goder han har gitt oss ved de kirkelige konferanser, og for den store interesse og vennlige imøtkommenhet han alltid har vist for kongregasjonens ve og vel. Han reiste med medlemmenes varmeste ønsker for sitt framtidige liv og virke, og med takk — for alt!

Vikar.

Oslo. Vårt intime og hyggelige lokale var godt besatt da St. Halvardslaget åpnet vinterseongen med en familieaften søndag 12. okt. Det var oppmuntrende å se, at våre trofaste venner møtte fram og vi håper at de ikke vil svikte oss og også bringe sine venner med. — Pater Hanssen fortalte oss om vår store norske pater Schilling, og tegnet et tiltalende bilde av ham. Senere på aftenen, ga herr Knut Raude et par sangnummer til beste og vi hygget oss med allsang. — Vi ønsker alle velkommen igjen til senere tilstelninger.

F.R.O.S.

Oslo. Mandag den 13. oktober hadde katolsk studentlag åpent møte i foreningslokalet med politiske foredrag. Daniel Haakonsen belyste forholdet mellom sosialisme og kristendom med henblikk på å rydde av veien en del av de fordømmer en kan støte på i konservative kristne kretser mot arbeiderpartiet. — Dommerfullmektig Sven Stray redegjorde for høyres syn særlig i økonomiske spørsmål med det mål å vise hvordan det nuværende styret hadde gjort seg skyldig i visse feilgrep som høyre hadde advart mot. — Sekretær Vogt fra unge venstre understreket at venstre i motsetning til de andre partiene ikke representerte noen bestemt klasse. I det økonomiske liv gikk partiet sterkt inn for samarbeid mellom arbeidere og arbeidsgivere.

Foredragene ble fulgt av en livlig debatt. Til slutt redegjorde Sven Stray for framgangsmåten ved kumulering.

B. H.

Stabekk. Torsdag 16. oktober, hadde St. Olavslaget, Stabekk, sitt 2. medlemsmøte i høst. Dette møtet var det siste for vår sokneprest, velærverdige pater J. Rommelse, etter 12 års virke skulle forlate sin menighet og overta sitt nye embete i Honefoss. Møtet ble derfor i første rekke et avskjedsmøte for pateren. Av den grunn hadde usedvanlig mange trossat de vanskeligheter de nye toginnskrenkninger betyr for samkvemmet innen den vidt spredte menighet, og funnet veien til kapellet og prestegården.

Det ble holdt en kort og stemningsfull andakt for vi samlet oss i peisestuen, der formannen ønsket alle hjertelig velkommen. Han ga deretter ordet til journalist Kaare Lyng som var aftenens foredragsholder. Herr Lyng har vært sersjant i den norske brigade i Tyskland og har førstehåndskjennskap til forholdene der nede. Han ga oss et gripende bilde av den forferdelige elendighet som nå rår i det for få år siden så overmektige «III. Rike». Den menneskelige tragedie dette utmerkete foredrag var vitnesbyrd om, ble ytterligere understreket gjennom en serie lysbilder.

Herr Weber takket så pater Rommelse på vegne av oss alle for all omsorg og alle ofre de årene han hadde vært sokneprest, og overrakte ham en gave fra menigheten som et varig minne om tiden her på Stabekk. Til slutt lykkønsket herr Weber pateren med hans nye kall og håpet lykken måtte følge ham i hans prestegjerning. Også andre ga i taler uttrykk for sin takknemlighet for det trofaste arbeid han har

utført i menigheten. Til slutt takket pater Rommelse for alle gode minner, og formante oss til å holde sammen og slutte opp om den nye soknepresten.

Så hadde da Jesu Hjertemenigheten tatt avskjed med sin gode sjelesørger som i 12 år, tross vanskeligheter og skuffelser, aldri har mistet motet, men alltid har hatt menighetens vel for øye og vært dens ivrige tjener i gode som i onde år.

Sekretær.

Fredrikstad. Søndag 12. oktober møttes den nye soknepresten til St. Birgitta kirke i Fredrikstad pastor Harald Taxt med sin menighet til høyttidelig levitt høymesse. Med sin tiltredelsespreken vant den nye sjelehyrden alles varme forståelse for oppgaven som venter ham, noe herr konsul Berrums velkomsthord til ham, da menigheten etterpå var samlet i foreningslokalet, ga tydelig uttrykk for. Også pastor Wiciecki fikk føle hvor velkommen han var som menighetens hjelpeprest og som særlig sjelesørger for de mange polske katolikker i Fredrikstad og omegn. Pastor Hansteen Knudsen fra Oslo nyttet samtidig høvet til å kalle på ungdommen i en inntrengende tale, der han samtidig redegjorde for Ungdomsforbundets oppgave og planer.

Hamar. Torsdag 16. okt. hadde St. Torfinns Ungdomslag konstituerende generalforsamling. Vel tyve av menighetens unge var møtt fram og dessuten formannen i Norsk Katolsk Ungdomsforbund og formannen og viseformannen i Oslo Katolske Ungdomslag. Forhandlingene ble ført med fart og presisjon og det nye lagets lover ble satt opp. Deretter gikk man over til valg på styre som fikk følgende sammensetning: Michael Tilley, formann, frk. Gerd Dahl, kasserer, Kjell Storbekken, sekretær, frk. Inger Louise Abrahamsen, varmann. Etter at representantene fra Forbundet og Oslo-laget hadde framført sine lykkønskninger gikk man over til den selskapelige delen av møtet. Og tiden gikk med sang og underholdning som det sommer seg når ungdom er samlet. Soknepresten, pastor Parthe avsluttet møtet med noen få men velvalgte ord.

Toju.

Drammen. St. Laurentius menighet opplevde søndag 19. oktober en av de minnerike dager som kaster glans over den vei som også en menighet har å vandre igjennom tiden til evigheten. H. H. Biskopen feiret søndag morgen prelatmesse, assistert av soknepresten, pastor E. Laudy, og pater Knut Hanssen fra Oslo. Etterat soknepresten i sin preken hadde ønsket biskopen velkommen som bærer av presteskapets fylde, mottok en tallrik skare den hl. kommunion av Overhyrdens hender. Etter messen samledes alle i foreningslokalet, hvor det var dekket til festfrokost for 45 personer. Den høyttidelige levittmesse, selebret av soknepresten med assistanse av pater Leo van Eekeren og pater Knut Hanssen, ble fulgt av meddelelsen av feringens hl. sakrament til seks menighetslemmer, deriblant to voksne. I sin gripende preken la H. H. Biskopen alle på hjertet å holde den hellige ild, som Kristus har kastet på jorden, levende og brennende i sjelen.

Under mottagelsen i foreningslokalet pekte soknepresten på den inderlige forbindelse som eksisterer mellom alle Kirkens medlemmer og som forener både småbarn, de voksne, prestskapet, biskopen og Paven til det organiske livsfellesskap som Frelsen har uttrykt i sine ord om vintreet og grenene. En versifisert samtale mellom noen barn som rakte Biskopen blomster, vakte meget bifall og muntherhet. H. H. Biskopen underholdt seg så med de tilstedeværende som vendte hjem, styrket i sin tro, sitt samhold med Kirken og sin hengivenhet til vår kjære Overhyrde.

X.

ST. PETERS KIRKE I HALDEN 70 ÅR

Misjonssøndag, 19. oktober, var det 70 år siden St. Peters kirke i Halden ble ferdig og ble vigslat til soknekirke. Minnedagen ble feiret som det seg bør og bor. Altrene sto i festskrud med lys og blomster og alle plassene i kirken var opp-tatt da vår nye sokneprest, pastor Meeusen, assistert av to tilreisende prester celebrerte levitt høymessen. Pastor Høgh holdt en varm og inderlig festpreken. Han tok utgangspunkt i en misforståelse som fant sted da kirken skulle bygges. Pastor Blanke henvendte seg den gang til sitt lands mest fremragende arkitekt. Denne spurte hvor mange innbyggere det var i Halden. Da svaret lod på 5000, tegnet han en kirke

med plass til en like stor menighet. St. Peterskirke ble bygd for alle, for hele byen og folket som bodde der.

Tro og kjærlighet, offervilje og tillit til Guds løfter besjelet de menneskene som la grunnvollen til kirken. Den samme ånd måtte vi ta i arv fra foreldrene og føre videre. Dette kunne vi bare oppnå ved å øse av kjærligheten til Jesu hellige hjerte, det som alltid banket for oss i helligdommen og som måtte gjennomtrengte vårt liv med sin kraft og nåde.

Om kvelden hadde vi festandakt med preken av sokneprest Meeusen. Han talte over begrepene stolthet og ydmykhet. Vi må være stolte over å tilhøre moderkirken. Treet Kristus selv har plantet for snart to tusen år siden. Stolte over Kirkens opphøyede idealer, men alltid leve i ydmykhet i bevissheten om at vi aldri helt kunne nå virkeliggjøringen av dem i vårt eget liv. Disse idealene måtte likevel bli vår livsnorm. Som hjelp og støtte burde vi minnes martyren Petrus fra Verona, som ble drept med en dolk da han ropte ut sitt «Credo». Vi måtte ikke forbli tause og feige når Kirken var utsatt for ondskapsfulle angrep. Intet barn ville tåle at dets mor ble bakvasket. Hvor langt mindre grunn hadde vi til å være passive når vår åndelige mor, Kirken, ble angrepet.

Etter andakten samlet menigheten seg til festlig samvær i foreningslokalet. Om det var trangt med plasser, rådet det likevel den rette feststemning. Med sang og blomster og varme ord ble soknepresten ønsket velkommen. Han svarte med en varmfølt tale og ba alle hjelpe seg med arbeidet. I vakre ord ble alle de tidligere sokneprestene, fra pastor Blanke til pastor Borsboom, minnet for sitt trofaste virke, og de mange utenbys gjester fra Porsgrunn, Oslo og Trondheim sa fram hilsener og gode ønsker for menigheten.

Ved et festlig bord fortsatte festen i den beste stemning, og mange gode minner fra gamle dager ble trukket fram.

Hele dagen var en festdag av de sjeldne, et godt løfte for framtiden.

Haldenser.

Fra det katolske utland

VATIKANET. Pave Pius XII forbereder ny encyklika. Under sitt sommeropphold på Castegandolfo har den Hellige Far arbeidet intenst på en ny encyklika om de sosiale spørsmål. Dokumentet forlyder å skulle bli uvanlig omfangsrikt og vil inneholde essensen av tidligere sosiale rundskriv så vel som av Pavens mange radiobudskap. (Center of Information Pro Deo-CIP.)

SVEITS. Biskopene i Sveits ber katolikkene betrakte protestantene som brødre. De sveitsiske biskoper var nylig samlet til en konferanse i Maria-Einsiedeln. Blant de saker som ble drøftet, merker en seg: 1. Vennlige forbindelser katolikkene og protestantene imellom; 2. øket sveitsisk hjelp til ofrene fra krigen; 3. arbeidet for en effektiv katolsk presse. Dekanen for det sveitsiske hierarki fungerte som konferansens dirigent. Det offisielle kommuniké som ble sendt ut, inneholder følgende avsnitt om freden mellom nasjonene og mellom de kristne konfesjoner:

«Sveits' biskoper uttrykker ønsket om at striden mellom de forskjellige nasjoner i verden må holde opp og at vårt land alltid må bli et fredens arnested. Første betingelsen for dette er at freden må sikres innen Sveits' egne grenser. Fred mellom de kristne konfesjoner utgjør en uomgjengelig betingelse for en slik fred. Vi ser ikke på dem som ønsker å være i fred med sin religiøse overbevisning som motstandere, dersom de ikke angriper oss.

Tvert imot, vi ser på dem som brødre og medarbeidere i kampen mot Kirkens og Statens felles fiende: gudløshet og materialisme . . . Sveits' biskoper maner de troende til å føle ansvaret for at frihetens og fredens høyeste goder blir bevart i landet vårt. Kirken trakter ikke etter noe politisk hegemoni i det offentlige liv . . .» (CIP)

TYSKLAND. Katolsk teologiprofessor gir forelesninger til protestantiske theologistudenter. Fra Köln meldes at den kjente katolske kirkehistoriker, prof. dr. theol. Joseph Lortz, som egentlig er luxembourger, har gitt en serie på tre forelesninger ved Evangelische Schule der Theologie, Bethel i den britiske sone i Tyskland. Lærestalten er knyttet til de protestantiske institusjoner som ble startet av avdøde pastor Friedrich von Bodelschwingh. Høydepunktet for pastor Lortz's besøk ved instituttet var en diskusjonsaften der han deltok sammen med tre protestantiske teologer. Pastor Lortz besvarte en lang rekke skriftlige spørsmål som var rettet til ham om den katolske Kirke og om mulighetene for et praktisk samarbeid mellom de forskjellige kristne konfesjoner.

Dette besøket av en ledende katolsk theolog ved en læreanstalt for protestantiske prester, ville aldri ha vært tenkelig før krigen. For så vidt er det et av de mange eksempler på det bedre forhold mellom katolikker og protestanter som nå hersker i Tyskland. (CIP)

ROM. Dokumentarisk film illustrerer pавens møte med italienske menn. Warner Brothers, Hollywood, og Centro Cattolico Cinematografico i Rom har gått sammen om en dokumentarisk film over kjempekongressen italienske menn av den katolske aksjon forleden holdt i Rom. Den kulminerte med et masse møte på St. Petersplassen der Pave Pius XII holdt en betydelig tale til en menneskemengde en knapt kan minnes maken til i Rom, idet ca. 250 000 fylte Petersplassen og den brede Via della Conciliazione like til Tiberen. Filmen vil snart bli sendt på rundgang verden over. Den viser ankomstene til ekstratogene som brakte 70 000 utenbys medlemmer til Rom, midnattsmessen i Caracalla-termene, et av Roms mektigste klassiske ruinområder, møtet på Palatinerhøyden, oppmarsjen gjennom Roms gater og til slutt den gigantiske demonstrasjon på Petersplassen. Filmen vil ifølge CIP's melding bli på 400 meter.

ENGLAND. Vi leser i Londoner-avisen Daily-Express om et blomsterunder som opptar sinnene svært f. t. der. Store menneskeskarer har i den senere tid søkt til St. Mariakirken i Heaton Norris, Stockport i Cheshire. Underet går ut på at en krans av levende roser for noe over fire måneder siden ble anbrakt på en Gudsmoderstatue i kirken i Stockport, og skjønt blomstene har stått der så lenge og vært utsatt for sol og varme hele denne tiden, riktignok skjermet av et vanlig vindu, er de ifølge meldingen like friske ennå som da de ble anbrakt der. Daily Express bringer flere bilder, der en ser tilstrømmingen av folk har antatt slike dimensjoner at politiet har måttet ta seg av reguleringen.

VATIKANET. Osservatore Romano svarer Yorks erkebiskop. «Osservatore Romano» har nylig i en artikkel tatt til orde mot den anglikanske erkebiskop dr. Garbett, som har kritisert Vatikanet fordi det, som han hevder, oppmuntret til en deling av verden i en kommunistisk og en antikommunistisk blokk.

Vatikanerbladet svarer at Kirken ikke tilsikter å skape blokker av noen slags, men utelukkende forsøker å finne «den beste vei for å samle sjeler og krefter til å få menneskeheten til å tjene fredens sak». Dersom erkebiskopen av York hadde lest sine aviser litt mer omhyggelig, tilføyer bladet, ville han kanskje ha lagt merke til at Vatikanet i sommerens løp flere ganger er blitt bebreidet for å ha tjent den sovjetrussiske propaganda fordi Osservatore Romano på det bestemteste hadde uttalt seg mot en deling av verden i to blokker. Osservatore nekter videre at de «reaksjonære» finner noe som helst tilholdssted i den katolske Kirkes «kristne sosialisme», men innrømmer på den annen side at katolikkene, overalt hvor forholdene tillater det, inntar en bestemt stilling mot enhver form for totalitarisme. Videre er det en kjensgjerning som ikke kan rokkes ved — mot det som dr. Garbett gjør i sin artikkel — at hverken Vatikanet eller katolikkene sammenblander Russland og kommunismen. Reaksjonen mot kommunismen har snarere en moralsk religiøs karakter enn en politisk, og skjer i den demokratiske tankes navn.

*

SKOTTLAND. Cistersienserne vender tilbake til landet. Lysmessedag 1946 ble cistersienserordenen gjenopprettet i Skottland etter nesten 400 år. Da leste benediktineren Joseph MacDonald, erkebiskop av St. Andrew's og Edinburgh, den første messen i kapellet til Nunraw Priory, og samtidig ønsket han en liten flokk irske munkes velkommen.

Disse var kommet over fra Mount St. Joseph i Tipperary. Abbeden deres hadde fått idéen til å grunnlegge et nytt kloster da deres eget samfunn stadig hadde vokset, og han ble styrket i sine planer av en prest fra Glasgow, som besøkte Mount St. Joseph for noen år siden. Da presten antydte at det kanskje kunne være mulig å finne en passende eiendom i Skottland, besluttet abbeden seg til å gjøre et forsøk. Etter flere undersøkelser falt valget på Nunraw, en stor eiendom (på ca. 1300 acres), som lå vakkert til på den skogkledde nordskråningen av Lammermuirs, omtrent 6 engelske mil sørøst for Haddington.

Nunraw tilhørte opprinnelig cistercienserordenen, men den siste priorinnen for cistercienserklosteret i Haddington, overførte Nunraw til sine slektninger.

Nunraw er nå en stor, rød sannstensbygning, omgitt av en vakker park. Bygningens middelalderlige arkitektur er i stor utstrekning blitt forandret, særlig ved reparasjoner i det 19. århundre.

Klostret er blitt viet til Marias rene hjerte og til St. Aelred.

Før reformasjonen hadde cistercienserordenen 12 abbedier i Skottland. De fleste av dem ble grunnlagt i det 12te århundre. Det første var Melrose Abbey, som ble opprettet i 1136. Cistersienserne spilte en viktig rolle i Skottlands økonomiske utvikling. De var foregangsmenn på akkerdyrkingens område. Men den medgang de hadde

BASAREN

til inntekt for varmeanlegget i St. Olavskirken, foreningslokalene og prestegården åpner lørdag 15. november kl. 20 i foreningslokalet, Akersveien 5.

Basargjenstander mottas fremdeles med takk.

Styret i St. Olavslaget av St. Olavs menighet, Oslo.

som jorddyrkere, skaffet dem rikdom og bidro til åndelige forfall.

I det 20de århundre ser det ikke ut til at skotsk jordbruk bringer rikdom. Bønder og landarbeidere forlater jordarbeidet, så landet går gradvis tilbake til en tilstand av brakkmark. Allerede før krigen var bare en fjerdedel av Skottland dyrket land.

Hvis cistersienserne kunne gjøre det samme for Skottland i det 20de århundre som de gjorde i det 12te århundre ved å pløye ny jord, ville de yte landet en tjeneste av nasjonaløkonomisk verdi.

Men det er jo langt fra ikke de irske munkenes hensikt i første rekke å skaffe mer mat til veie. De har først og fremst en åndelig oppgave, nemlig å få Skottland til atter å knytte de religiøse bånd som det har brutt med sin egen fortid.

Det ser ut til at munkene har hatt medgang den korte tiden de har vært på Nunraw. De har allerede klart å få reist en liten kirke ved siden av klostret. Det indre av kirken er ikke helt ferdig, men den vil antageligvis være helt i stand i november.

*

KINA. Hvordan kinesiske gutter studerer. I Kina er der relativt få skoler, avstandene å tilbakelegge for å komme til skolene er i alminnelighet svært store, undervisningen er sjelden gratis og misforholdet mellom utgifter for en skolegutt og en gutt hjemme, er for mange familier et umåtelig stort problem.

Hvis skolegutten ønsker å bo på skolen, må han bringe med seg sin seng, sengetøy, sin pult og stol, sin lampe og olje.

Det er sedvanlig i 12-årsalderen at den unge kineser

forlater sitt farshjem, og i mange tilfelle velger han selv det losji og den skole, hvor han vil ta sitt kursus. Han får sin månedlige understøttelse hjemmefra eller fra templet hos den stamme han tilhører. Han betaler sin mat, sitt losji og alt som han trenger. Det blir lite igjen til kjøp av godter.

Den kinesiske gutt binder seg til en nesten helt regelmessig timetabell. Han står opp før soloppgang og gjør sitt værelse i stand. Han går uten frokost til skolen. Hjemme igjen ved 10-tiden, gjør han opp ild. Mens risen langsomt koker, vasker og skjærer han opp grønnsaker, og går så straks til bords. Etterpå vier han en time til forberedelse for ettermiddagsskolen. Mellom kl. 5 og 7 spiser han for annen gang, og leker litt. Når lampene tennes, tar han igjen til med leksene sine, og to timer senere, altså meget tidlig, går han til sengs.

Det mest karakteristiske ved livet til en kinesisk skolegutt er, at det foregår uten kjævl og trette eller annet utslag av en dårlig karakter

Fra sitt tolvte år betraktes den unge kineser som voksen og «styrer sin egen båt». Dette kommer ikke så meget av den grunn at han flytter fra sitt hjem som av kinesernes vanlige oppfatning, at gutten skal tvinges til å sørge for sine egne behov fra ungdommen av.

*

WARSHAWA. Kirkene gjenreises i Polen. Warschawas hjelpebiskop meddelte nylig til pressen at 43 kirker i hovedstaden og 34 ellers i bispedømmet var i ferd med å gjenreises fra ruinene. I løpet av de siste tre år var der blitt disponert mer enn tre billioner Zloty. Særlig venter en utålmodig på å få gjenreist katedralen i Warschau.

Stemmebruk, Oplesning

Behandling av talefeil.

ADELAIDE JØRGENSEN

Telf. 46 23 73. — Jac. Aallsgt. 16 III

T. S. Jacobsen Begravelsesbyrå

Ullevålsvn. 1

Telf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 85 50 - 69 43 72

Johan Olsen & Sønner

Murmester og entreprenørforretning

Kongensgt. 17, Oslo.

Etabl. 1896.

Telf. 42 50 85 - 42 52 23

Wilhelm Schwarzott

Klaverundervisning.

Bestumveien 46, Bestum.

Treffes i telefon 55 98 30.